

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОРМОВИРОБНИЦТВО ТА ЛУКІВНИЦТВО»</p> <p>Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u> Спеціальність: <u>201 Агрономія</u> Рік навчання: <u>4-й</u>, семестр <u>8-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>6 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Рослинництва та садівництва</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	к.с.-г.н., доц. Циганський В'ячеслав Іванович
Контактна інформація лектора (e-mail)	tsiganskiyslava@gmail.com

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Кормовиробництво та луківництво» є обов'язковою компонентою ОПП Агрономія.

Загальний обсяг дисципліни 180 годин: лекції – 32 години; практичні заняття – 28 годин, самостійна робота – 120 годин.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, самостійна робота. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані з таких дисциплін: «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва», «Машини та обладнання і їх використання в рослинництві», «Фізіологія рослин», «Охорона праці та безпека життєдіяльності», «Землеробство», «Агрохімія», «Селекція та насінництво польових культур», «Агрофармакологія», «Рослинництво».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися у подальшій виробничій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Кормовиробництво та луківництво» спрямована на набуття поглиблених теоретичних знань і практичних умінь з виробництва і заготівлі кормів за прогресивними енергозберігаючими технологіями, в створенні і раціональному використанні інтенсивних технологій вирощування кормових культур на орних землях та на природних кормових угіддях.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Кормовиробництво та луківництво» є формування у майбутніх фахівців-агрономів кваліфікованої технологічної підготовки щодо питань вирощування основних кормових культур, виробництва з них високоякісних кормів, які є основою годівлі сільськогосподарських тварин, підвищення їх продуктивності та теоретичної бази для подальшого вивчення фахових дисциплін, які визначають рівень спеціальної підготовки майбутнього фахівця.

Завдання вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна ставить завдання навчити здобувачів: добирати кормові культури відповідно до ґрунтово-кліматичних умов господарства; створювати оптимальну кормову площу та раціонально її використовувати; визначати за станом природних кормових угідь спосіб поліпшення; розробляти заходи щодо регулювання поживного, водного та повітряного режимів травостою, раціональне його використання для виробництва різних видів кормів; методам обліку та визначення якості різних видів кормів; впроваджувати ресурсо- та енергозберігаючі елементи технологій вирощування, переробки та зберігання кормів; навчити класифікації природних кормових угідь; визначенню основних типів луків та стадії дернового процесу.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

СК 2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

СК 3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.

СК 4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.

СК 5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.

СК 7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

СК 8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

СК 9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН 4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

ПРН 6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН 10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН 11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

ПРН 12. Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.

ПРН 13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

ПРН 14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з.п.	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Кормовиробництво як галузь сільського господарства, сучасний стан та основні напрямки розвитку галузі.	2		6
2	Зернові злакові кормові культури. Їх роль у збільшенні виробництва кормового білка та зміцненні кормової бази для тваринництва.	2	2	6
3	Зернові бобові кормові культури. Їх роль у збільшенні виробництва кормового білка та зміцненні кормової бази для тваринництва.	2	2	6
4	Силосні культури. Їх значення для забезпечення тваринництва соковитими кормами.	2	2	6
5	Нетрадиційні силосні культури.	2	2	5
6	Корене- та бульбоплоди їх значення для забезпечення тваринництва соковитими кормами.	2	2	6
7	Кормові трави у польовому кормовиробництві. Їх значення у створенні кормової бази.	2	2	6
8	Зелений конвеєр. Проміжні посіви кормових рослин	2	2	5
9	Народно-господарське значення луківництва. Стан та перспективи розвитку в Україні	2	2	7
10	Класифікація природних кормових угідь, розподіл за природними зонами. Характеристика основних типів.	2	2	7
11	Біологічна характеристика ботаніко-господарських груп і видів рослин сіножатей та пасовищ	2	2	8
12	Екологічна характеристика ботаніко-господарських груп і видів рослин сіножатей та пасовищ	2	2	8
13	Обґрунтування та технологія проведення поверхневого і докорінного поліпшення природних кормових угідь	2	2	7
14	Створення культурних пасовищ та сіножатей	2	2	4
15	Теоретичні та технологічні основи заготівлі консервованих кормів.	4	2	3
Разом		32	28	90

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача вищої освіти є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність розв'язувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій з викладачем. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Виконання індивідуального завдання є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни. Підготовка завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою завдання. Індивідуальне завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом. У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№ з.п.	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	50	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел), вивчення та аналіз рекомендованої літератури	20	щотижнево	Усне опитування
3	Індивідуальні завдання (виконання, презентації за заданою проблемною тематикою)	10	2 рази на семестр	Виступ здобувача з презентацією, усний захист, обговорення
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази на семестр	Тестування
РАЗОМ		90		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гетман Н.Я., Квітко М.Г., Циганський В.І. Люцерна посівна: монографія. Вінниця. Твори. 2021. 428 с.
2. Зінченко О.І., Слюсар І.Т., Адамень Ф.Ф., Вергунов В.А., Демидась Г.І., Коротаєв А.В. Кормовиробництво. К. Нора-прінт. 2011. 470 с.
3. Зінченко О.І. Кормовиробництво. Навчальний посібник. 2-е вид. доп. і пер. К. Вища освіта. 2005. 448 с.
4. Ібатуллін І.І., Кононенко В.К., Столюк В.Д. Практикум із годівлі сільськогосподарських тварин. навч. посіб. К. Аграрна освіта. 2009. 328 с.
5. Кормовиробництво: практикум. За ред. проф. О. І. Зінченка. К. Нора-прінт, 2015. 470 с.
6. Паламарчук В.Д., Поліщук І.С., Мазур В.А., Паламарчук О.Д. Новітні агротехнології у рослинництві: Підручник. Вінниця. 2017. 602 с.
7. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин: навчальний посібник [Ібатуллін І.І., Мельник Ю.Ф., Отченашко В.В., та ін.]; під ред. академіка НААН України І.І. Ібатулліна. К. 2015. 422 с.

Додаткова література

1. Багаторічні бобові трави як основа природної інтенсифікації кормовиробництва / Г.І. Демидась та ін. Київ: ТОВ «Ніланд-ЛТД». 2013. 322 с.
2. Державний реєстр сортів рослин придатних для поширення в Україні на 2024 р. Київ. 2024. 250 с.

3. Зінченко О.І., Демидась Г.І., Січкара А.О. Кормовиробництво: Навчальне видання. 3-є вид., перероб. Вінниця: ТОВ «Ніланд-ЛТД», 2014. 516 с
4. Каленська С.М., Дмитришак М.Я., Демидась Г.І. Рослинництво з основами кормовиробництва. Підручник. Вінниця. ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. 650 с.
5. Кормовиробництво та луківництво: навч. посібник. В.І. Григор'єв, Є.М. Огурцов, М.А. Бобро, В.Г. Міхеєв. Харків: ХНАУ. 2021 р. 512 с.
6. Кормовиробництво. Тваринництво. Навчально-методичний посібник. [редкол. О. О. Вінюков та ін.]. Вінниця : ТВОРИ, 2018. 95 с.
7. Макаренко П.С., Демидась Г.І. Луківництво. Київ. НУБіП України, 2015. 350 с.
8. Петриченко В.Ф., Макаренко П.С. Лучне кормовиробництво і насінництво трав. Посібник для с.-г. вузів. Вінниця. Діло. 2005. 227 с.
9. Штакал М.І., Штакал В.М. Теоретичні основи лучного кормовиробництва на осушених торфовищах. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 184 с.

Інформаційні ресурси

1. Збірник наукових праць Сільське господарство та лісівництво <http://forestry.vsau.org/>
2. Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва <https://yuriev.com.ua/ua/>
3. Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН <https://fri.vin.ua>
4. Науковий журнал Рослинництво та ґрунтознавство <https://agriculturalscience.com.ua/en>
5. Науково-теоретичний журнал “Землеробство та рослинництво: теорія і практика” <https://zemlerobstvo.com/naukovi-vidannya/naukovo-teoretichnij-zhurnal-zemlerobstvo-ta-roslnnitstvo-teoriya-i-praktika/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Бали
<i>Атестація 1</i>		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	8
2	Участь у роботі на практичних заняттях	14
3	Виконання контрольної роботи/ тестування	4
4	Самостійна робота (підготовка питань, винесених на самостійне опрацювання, індивідуальні завдання)	4
	Всього за атестацію 1	30
<i>Атестація 2</i>		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	8
2	Участь у роботі на практичних заняттях	14
3	Виконання контрольної роботи/ тестування	4
4	Самостійна робота (підготовка питань, винесених на самостійне опрацювання, індивідуальні завдання)	4
	Всього за атестацію 2	30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач вищої освіти упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до екзамену.

Під час виконання навчальних завдань, а також завдань поточних та підсумкових контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів, як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.